

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
KOMPENSACIJŲ NEPRIKLAUSOMYBĖS GYNĖJAMS, NUKENTĖJUSIEMS NUO 1991 M.
SAUSIO 11–13 D. IR PO TO VYKDYTOS SSRS AGRESIJOS, BEI JŲ ŠEIMOMS
ĮSTATYMO NR. I-954 1 IR 4 STRAIPSNŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 3¹
STRAIPSNIU PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos kompensacijų nepriklausomybės gynėjams, nukentėjusiems nuo 1991 m. sausio 11–13 d. ir po to vykdytos SSRS agresijos, bei jų šeimoms įstatymo Nr. I-954 1 ir 4 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 3¹ straipsniu pakeitimo projekto (toliau – Įstatymo projektas) rengimą paskatino toliau nurodytos priežastys.

Pagal dabartinį reglamentavimą, kuris yra nustatytas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. sausio 17 d. įsakymu Nr. V-50 „Dėl medicininės reabilitacijos ir sanatorinio (antirecidyvinio) gydymo organizavimo“, nepriklausomybės gynėjams, nukentėjusiems nuo 1991 m. sausio 11–13 d. ir po to vykdytos SSRS agresijos (toliau – nepriklausomybės gynėjai), ar jų šeimoms skiriamos ambulatorinės medicininės reabilitacijos dėl neurozinių, stresinių ir somatoforminių sutrikimų ar ilgalaikių asmenybės pakitimų po katastrofos paslaugos yra kompensuojamos iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto, bet maitinimo ir pragyvenimo išlaidos reabilitacijos metu nėra apmokamos iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto. Dėl šios priežasties ambulatorinės medicininės reabilitacijos paslaugos tampa nepatrauklios.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Projektą inicijavo bei parengė Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Dabartinis teisinis reglamentavimas išsamiai aptartas šios aiškinamojo rašto 1 punkte.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Įsigaliojus Įstatymo projekto siūlomiems pakeitimams, nepriklausomybės gynėjams ar jų šeimoms skyrus ambulatorinę medicininę reabilitaciją dėl neurozinių stresinių ir somatoforminių sutrikimų ar ilgalaikių asmenybės pakitimų po katastrofos bus kompensuojamos ir maitinimo bei pragyvenimo išlaidos. Įstatymo projekte nurodyta, kad kompensacijos bus mokamos iš valstybės biudžeto specialios tikslinės dotacijos savivaldybių biudžetams.

Pagal Įstatymo projektą maitinimo ir pragyvenimo išlaidų kompensacijos būtų teikiamos:

1) Lietuvos Respublikos nepriklausomybės gynėjų ir kitų nukentėjusių nuo 1991 m. sausio 11–13 d. ir po to vykdytos SSRS agresijos asmenų teisinio statuso pripažinimo įstatymo 2 straipsnyje išvardytiems nepriklausomybės gynėjo, nukentėjusio nuo 1991 m. sausio 11–13 d. ir po to vykdytos SSRS agresijos, teisinį statusą turintiems asmenims;

2) Nepriklausomybės gynėjų ir kitų nukentėjusių nuo 1991 m. sausio 11–13 d. ir po to vykdytos SSRS agresijos asmenų teisinio statuso pripažinimo įstatymo 3 straipsnyje išvardytiems nukentėjusio nuo 1991 m. sausio 11–13 d. ir po to vykdytos SSRS agresijos asmens teisinį statusą turintiems asmenims.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymų projektus toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad šių pasekmių būtų išvengta

Poveikis atitinkamai sričiai:

Priėmus Įstatymo projektą bus pagerintas ambulatorinės medicininės reabilitacijos dėl neurozinių stresinių ir somatoforminių sutrikimų ar ilgalaikių asmenybės pakitimų po katastrofos išgyvenimo paslaugų prieinamumas nepriklausomybės gynėjams bei jų šeimoms.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priimtas Įstatymo projektas neigiamos įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės. Įstatymo projekto antikorupcinis vertinimas įformintas atskira pažyma.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymo projekto įgyvendinimas verslo sąlygoms ir plėtrai įtakos neturės.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymo projekto nuostatos neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus Įstatymo projektą kitų įstatymų keisti nereikės.

10. Ar įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Projektai parengti laikantis nustatytų Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų,

11. Ar įstatymų projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymų projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir kitų Europos Sąjungos dokumentų nuostatas.

12. Jeigu įstatymams įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų – kas ir kada juos turėtų priimti:

Įstatymui įgyvendinti Vyriausybė ar jos įgaliota institucija turės parengti dokumentą, reglamentuojantį maitinimo ir pragyvenimo išlaidų kompensacijų skyrimo tvarką ir išmokų maitinimo ir pragyvenimo išlaidų kompensacijų gavėjų deklaruotos gyvenamosios vietos savivaldybės administracijoms.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymo įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Įstatymui įgyvendinti papildomai reikės apie 300 tūkst. Eur iš valstybės biudžeto specialios tikslinės dotacijos savivaldybių biudžetams.

Pagal Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pateiktą informaciją, parengtą remiantis 2017 m. savivaldybių administracijų pateiktais duomenimis, 442 asmenims buvo pripažintas nepriklausomybės gynėjo teisinis statusas ir 154 nukentėjusio nuo sausio įvykių teisinis statusas (iš viso 576 asmenys). Paciento vienos dienos maitinimo ir pragyvenimo išlaidos sudaro apie 32 eurus. Taigi 16 dienų 576 pacientų maitinimo ir pragyvenimo išlaidos kainuotų apie 300 tūkst. eurų.

14. Įstatymų projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Nėra.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno *Eurovoc* terminus, temas bei sritis
„Medicininė reabilitacija“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai
Nėra.